

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1453/01

Zo dňa: 25.06.2015

Dodatok č. 1 k povereniu č. 1453/01

Zo dňa: 04.08.2015

Počet výtlačkov: 2

Výtlačok číslo: 1

Počet strán: 7

Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
pôsobnosti dozorných rád vybraných právnických osôb**

Domov Klas n.o., Vrbové

Tmava august 2015

Zhrnutie:

Na základe plánu kontrolnej činnosti na rok 2015 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) vykonal kontrolu v kontrolovanom subjekte Domov Klas n.o., Nám. sv. Cyrila a Metoda 6/8, Vrbové, zameranú na pôsobnosť dozorných rád právnických osôb.

Cieľom kontrolnej akcie bolo preveriť a analyzovať plnenie povinností dozorných rád právnických osôb podliehajúcich kontrole NKÚ SR a zároveň získať uistenie, či si dozorné rady plnili povinnosti pri dohliadaní na činnosť právnickej osoby v zmysle príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov a spoločenských zmlúv a či prispeli k zvýšeniu efektívnosti činnosti verejnej správy a spokojnosti občanov, k zlepšeniu hospodárenia subjektov verejnej správy a ku skvalitneniu vnútorného kontrolného systému verejnej správy.

Účelom kontroly bolo preveriť plnenie povinností dozornej rady pri dohliadaní na činnosť neziskovej organizácie, ktorej vznik a pôsobnosť upravuje zákon o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, zakladacia listina a štatút neziskovej organizácie.

Predmetom kontroly bolo kreovanie dozornej rady a jej pôsobnosť v podmienkach vybranej právnickej osoby a analýza činnosti predmetnej dozornej rady.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu. Údaje ku kontrole boli vybrané štatistickými a neštatistickými metódami podľa povahy získaných informácií o kontrolovanom subjekte.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie zákona o neziskových organizáciách a štatútu tým, že po skončení funkčného obdobia v roku 2012 nebola vykonaná voľba dozornej rady, ktorú volí správna rada. Dozorná rada nedostatočne plnila funkciu kontrolného orgánu neziskovej organizácie, ktorý mal dohliadať na jej činnosť. Mala kontrolovať, či je účtovníctvo riadne vedené v súlade s osobitným predpisom a či nezisková organizácia uskutočňuje svoju činnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zakladacou listinou a štatútom, a to najmä preskúmaním ročnej účtovnej závierky a výročnej správy, kontrolou vedenia účtovníctva a iných dokladov, upozornením správnej rady na zistené nedostatky a podávaním návrhov na ich odstránenie.

Odporúčania:

NKÚ SR odporúča neziskovej organizácii:

- upozorniť zakladateľa na potrebu zabezpečenia výkonu kontrolnej činnosti dozornej rady a vypracovávania dokladov preukazujúcich jej činnosť v celom rozsahu príslušných ustanovení zákona o neziskových organizáciách.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1453/01 z 25.06.2015 a dodatku č.1 k povereniu zo 04.08.2015 vykonali:

Ing. Božena Duchoňová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Martina Redajová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu pôsobnosti dozorných rád vybraných právnických osôb, ktorej účelom bolo preveriť plnenie povinností dozorných rád pri dohliadaní na činnosť právnických osôb podliehajúcich kontrole podľa zákona o NKÚ SR, vznik a pôsobnosť ktorých upravujú príslušné všeobecne záväzné právne predpisy, prípadne spoločenské zmluvy.

Kontrola bola vykonaná v čase od 17.07.2015 do 18.08.2015 v kontrolovanom subjekte

Domov Klas n.o., Nám. sv. Cyrila a Metoda 6/8, 922 03 Vrbové, IČO 36084166
(ďalej aj „nezisková organizácia“ alebo „kontrolovaný subjekt“)

za kontrolované obdobie rokov 2012 a 2013; pre dosiahnutie účelu kontroly a objektívne zhodnotenie kontrolovaných skutočností boli použité údaje aj z predchádzajúceho a nasledujúceho obdobia.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardmi, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií, a to ISSAI 100 – Základné princípy kontroly verejného sektora a ISSAI 400 – Základné princípy kontroly súladu.

Predmetom kontroly bolo kreovanie dozornej rady a jej pôsobnosť v podmienkach vybranej právnickej osoby a analýza činnosti predmetnej dozornej rady.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Charakteristika kontrolovaného subjektu a kreovanie dozornej rady

Domov Klas n.o. bola založená jedným zakladateľom mestom Vrbové (ďalej aj „zakladateľ“) na dobu neurčitú. Názov neziskovej organizácie pri jej založení v roku 2000 bol Domov dôchodcov Klas n.o., ktorý sa v roku 2003 zmenil na Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Klas n.o. a v roku 2014 na Domov Klas n.o., sídlo organizácie sa nemenilo.

Zakladateľská listina o založení neziskovej organizácie Domova dôchodcov Klas n.o. (ďalej len „zakladacia listina“) bola osvedčená formou notárskej zápisnice 12.05.2000.

Nezisková organizácia bola právoplatne zaregistrovaná 22.05.2000 na Krajskom úrade v Trnave, odbor všeobecnej vnútornej správy pod číslom VVS/NO - 6/2000.

Účelom založenia neziskovej organizácie bolo vytvoriť optimálne podmienky pre poskytovanie všeobecne prospešných služieb – poskytovanie služieb pre občanov v domove dôchodcov v meste Vrbové, a to za podmienok stanovených v súlade so zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov. Domov dôchodcov poskytoval starostlivosť občanovi, ktorému nemožno poskytnúť inú sociálnu službu a ktorý si nemôže dostatočne riešiť hmotnú alebo sociálnu núdzu. Účelom založenia domova dôchodcov bolo aj poskytovanie

nevyhnutnej starostlivosti (stravovanie, bývanie, zaopatrenie), ďalšej starostlivosti (poradenstvo, záujmová a kultúrna činnosť) a v prípade záujmu občanov účasť na spoločenskom živote v meste.

Prijatím nového zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov bol dodatkom k štatútu zo 14.07.2010 upravený účel založenia organizácie. Účelom neziskovej organizácie bolo poskytovanie sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, a to domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov.

Kontrolovaný subjekt bol povinný vykonávať svoje hospodárske aktivity v súlade s predmetom činnosti deklarovaným v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov a zakladacej listiny, hospodáriť samostatne podľa schváleného rozpočtu s prostriedkami, ktoré získal z úhrad klientov za sociálne služby, zo štátneho rozpočtu formou finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy so zakladateľom, z podnikateľskej činnosti (stravovanie cudzích stravníkov a prenájom pedikúry), z darov a sponzorských príspevkov.

V roku 2012 hospodárila nezisková organizácia so ziskom 25,17 eur (po zdanení) a v roku 2013 so stratou - 2 479,51 eur, keď tvorba celkových finančných zdrojov na vykrytie nákladov dosiahla iba 99,15 %-nú úroveň rozpočtu. Pri neobsadení voľného miesta viac ako 30 dní bol poskytovateľ sociálnych služieb povinný vrátiť nevyčerpanú časť finančného príspevku, čo predstavovalo 5 045,25 eur. Účtovné závierky za kontrolované obdobie boli overené audítorom s výrokom, že účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie neziskovej organizácie a výsledku jej hospodárenia v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Nezisková organizácia hospodárila v roku 2013 s majetkom v netto hodnote 370 982,57 eur. Hodnota majetku v roku 2014 poklesla na 173 297,38 eur a nezisková organizácia hospodárila so stratou - 19 330,28 eur.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že v období rokov 2012 – 2014 nebola vykonaná žiadna kontrola hlavným kontrolórom mesta Vrbové, ktoré je jediným zakladateľom neziskovej organizácie.

NKÚ SR zistil, že zakladateľ neziskovej organizácie kreoval v zakladacej listine jej orgány vrátane dozornej rady. Štatút kontrolovaného subjektu, ktorý bol súčasťou zakladacej listiny, definoval postavenie dozornej rady v orgánoch organizácie, jej kontrolnú funkciu, počet členov dozornej rady a funkčné obdobie, podmienky voľby a odvolania členov dozornej rady, oprávnenia členov dozornej rady a jej činnosť, možnosť finančných náhrad pre členov dozornej rady vzniknutých pri výkone funkcie, čím splňal ustanovenia zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o neziskových organizáciách“).

Štatút určoval pôsobnosť dozornej rady ako kontrolného orgánu, ktorý mal dohliadať na činnosť organizácie. Dozorná rada mala troch členov, čo bolo v súlade so zákonom o neziskových organizáciách a štatútom kontrolovaného subjektu. Činnosť členov dozornej rady nebola špecifikovaná na zmluvnom základe, ale vychádzala zo štatútu organizácie.

Funkčné obdobie dozornej rady určené štatútom bolo dvojročné. Členovia dozornej rady, ktorí vykonávali činnosť v kontrolovanom období boli zvolení na mimoriadnom zasadnutí správnej rady 14.07.2010 na ďalšie funkčné obdobie dvoch rokov (2010 – 2012).

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že po skončení funkčného obdobia v roku 2012 nebola vykonaná voľba dozornej rady, čo nebolo v súlade s článkom III, písm. C, ods. 6 a 7 štatútu neziskovej organizácie, podľa ktorého členov dozornej rady volí a odvoláva správna rada nadpolovičnou väčšinou všetkých členov správnej rady tajným hlasovaním a funkčné obdobie je dvojročné. Zároveň správna rada nekonala v súlade s § 19 ods. 2 písm. g) zákona o neziskových organizáciách a s článkom III, písm. A, ods. 2 písm. f) štatútu neziskovej organizácie.

Z vyjadrenie kontrolovaného subjektu vyplynulo, že na túto chybu sa prišlo až pri zmene štatútu v súvislosti s poslednou zmenou názvu neziskovej organizácie (30.09.2014) a oprava dĺžky funkčného obdobia dozornej rady bola do nového štatútu zapracovaná.

Prvé zasadnutie orgánov neziskovej organizácie po kreovaní nového Mestského zastupiteľstva vo Vrbovom (02.01.2015) bolo 09.02.2015, na ktorom boli v zmysle nového štatútu zvolení členovia správnej rady a dozornej rady na funkčné obdobie rokov 2015 – 2019 (štvorročné funkčné obdobie dozornej rady bolo upravené štatútom z 30.09.2014).

Najvyšším orgánom neziskovej organizácie bola päťčlenná správna rada. Riaditeľka kontrolovaného subjektu bola štatutárnym orgánom, ktorá riadila jej činnosť a konala v jej mene.

Kontrolou NKÚ SR bolo preverené, že založenie organizácie, ako aj kreovanie jej orgánov okrem dozornej rady v sledovanom období, bolo v súlade so zákonom o neziskových organizáciách.

Ďalej bolo kontrolou NKÚ SR zistené, že členovia dozornej rady neziskovej organizácie neboli v sledovanom období odmeňovaní za činnosť v dozornej rade, čo bolo v súlade s § 26 ods. 3 zákona o neziskových organizáciách, podľa ktorého je funkcia člena dozornej rady neziskovej organizácie dobrovoľná a neplatená.

Súčasne bolo kontrolou predložených účtovných dokladov zistené, že v sledovanom období si členovia dozornej rady neuplatňovali náhrady výdavkov spojených s výkonom funkcie (§ 26 ods. 3 zákona o neziskových organizáciách), podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

Preverením zákazu konkurencie u členov dozornej rady v zmysle § 27 zákona o neziskových organizáciách neboli zistené nedostatky.

Zákon o neziskových organizáciách (§ 28) určuje povinnosť zo schôdzí orgánov neziskovej organizácie vyhotovovať zápisnice a uschovávať ich po čas určený štatútom, ktorý nesmie byť kratší ako jedno funkčné obdobie správnej rady organizácie. V štatúte kontrolovaného subjektu bol čas uschovávania zápisníc určený na päť rokov.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že zápisnice zo schôdzí správnej rady a dozornej rady neziskovej organizácie boli uchované od jej založenia. V kontrolovanom období rokov 2012 – 2013 bolo funkčné obdobie správnej rady štvorročné a dozornej rady dvojročné.

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

2 Analýza činnosti dozornej rady

Zákon o neziskových organizáciách (§ 25) určuje za kontrolný orgán neziskovej organizácie, ktorý dohliada na činnosť neziskovej organizácie dozornú radu alebo revízora. Účelom kontroly NKÚ SR bolo preveriť činnosť dozorných rád vybraných subjektov, či jej členovia podľa vyššie menovaného zákona kontrolovali riadne vedenie účtovníctva v súlade so zákonom o účtovníctve a či nezisková organizácia uskutočňovala svoju činnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zakladacou listinou a štatútom.

Podľa § 25 zákona o neziskových organizáciách dozorná rada najmä preskúmava ročnú účtovnú závierku a výročnú správu a predkladá svoje vyjadrenie správnej rade, kontroluje vedenie účtovníctva a iných dokladov, upozorňuje správnu radu na zistené nedostatky a podáva návrhy na ich odstránenie. Dozorná rada je oprávnená navrhnúť zvolanie mimoriadneho rokovania správnej rady, podávať správnej rade návrh na odvolanie riaditeľa neziskovej organizácie, navrhnúť obmedzenie práva riaditeľa konať v jej mene, zúčastniť sa na rokovaní správnej rady prostredníctvom svojich členov s hlasom poradným a upozorniť správnu radu na zistené porušenie právnych predpisov, zakladacej listiny alebo štatútu.

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že dozorná rada sa stretla v kontrolovanom období rokov 2012 – 2013 päťkrát, a to na spoločných zasadnutiach so správnu radou, z ktorých boli vyhotovené zápisnice. Dozorná rada na spoločných zasadnutiach so správnu radou vydala odporúčacie stanoviská k schváleniu účtovnej závierky a výročnej správy za príslušné obdobie, k návrhu na zúčtovanie hospodárskeho výsledku, k návrhu rozpočtu a k zmenám rozpočtu, k vyplateniu vianočných odmien pre zamestnancov kontrolovaného subjektu vrátane riaditeľky a k úprave cien za ubytovanie.

Za kontrolované obdobie rokov 2012 – 2013 vypracovala dozorná rada (na základe pokynu správnej rady) jeden záznam z kontrolnej činnosti, vykonanej 10.09.2013, a to za účelom vypracovania stanoviska k sťažnosti doručenej mestu Vrbové (24.07.2013), v ktorej pisateľka poukazovala na nesprávne zaobchádzanie s klientmi a nevhodné podmienky v domove dôchodcov a sociálnych služieb. Dozorná rada v závere záznamu konštatovala, že nedostatky uvedené v sťažnosti neboli pravdivé a uvedená sťažnosť bola písaná za účelom znepríjemnenia tak ťažkej a slabo platenej práce pracovníkov domova dôchodcov.

Správna rada aj hlavná kontrolórka mesta požiadala riaditeľku neziskovej organizácie o stanovisko k predmetnej sťažnosti. Stanovisko bolo doručené predsedovi správnej rady 20.08.2013 a zaslané bolo aj hlavnej kontrolórke mesta. Správna rada súhlasila s obsahom spracovaného stanoviska a s prijatím odporúčaných návrhov.

NKÚ SR neboli zo strany kontrolovaného subjektu predložené ďalšie doklady, ktoré by preukázali plnenie ustanovení § 25 zákona o neziskových organizáciách (preskúmanie ročnej účtovnej závierky a výročnej správy, výkon kontroly vedenia účtovníctva, upozornenia dozornej rady na zistené nedostatky, prípadné návrhy dozornej rady na zvolanie mimoriadneho rokovania správnej rady a upozornenia na zistené porušenia právnych predpisov, zakladacej listiny alebo štatútu).

Písomným vyjadrením kontrolovaného subjektu bolo potvrdené, že dozorná rada nemala samostatné zasadnutia a zasadala spoločne so správnu radou. Dozorná rada nekontrolovala vedenie účtovníctva ani iné doklady v sledovanom období.

Uvedeným konaním dozorná rada nedostatočne plnila funkciu kontrolného orgánu neziskovej organizácie, ktorý dohliada na jej činnosť, čo nebolo v súlade s § 25 ods. 1, 4 a 5 zákona o neziskových organizáciách a štatútom, podľa ktorých dozorná rada kontroluje, či je účtovníctvo riadne vedené v súlade s osobitným predpisom a či nezisková organizácia uskutočňuje svoju činnosť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zakladacou listinou a štatútom; preskúmava najmä ročnú účtovnú závierku a výročnú správu, kontroluje vedenie účtovníctva a iných dokladov, upozorňuje správnu radu na zistené nedostatky a podáva návrhy na ich odstránenie.

Najvyšší kontrolní úřad Slovenskej republiky

Na základe uvedených skutočností NKÚ SR odporúča neziskovej organizácii upozorniť zakladateľa na potrebu zabezpečenia výkonu kontrolnej činnosti dozornej rady a vypracovávanie dokladov preukazujúcich jej činnosť v celom rozsahu príslušných ustanovení zákona o neziskových organizáciách.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa 18.08.2015

Ing. Božena Duchoňová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Martina Redajová
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bola oboznámená dňa 25.08.2015

Mgr. Eva Juhásová
riaditeľka Domov Klas n.o.